

Projekt Stina

Ett samarbete mellan Skoldatateket i Eskilstuna, Stina och Svensk Talteknologi

Utrustning från Svensk TalTeknologi:

Talsyntesen ClaroRead Plus v5

Z-pen

Spell Right

Hösten 2009

Stina berättar:

Min skolgång:

Känslan på mellanstadiet var att jag inte kände mig lika smart. Jag läste långsammare och fick mycket hjälp av bänkgrannen. I åk 5 blev matten svår. De sa att jag var lat, att jag inte lade ner tillräckligt med tid och att jag borde klara av det. Dessutom fick jag höra att tjejer klarar mer än killar!

På högstadiet fick jag extraengelska istället för nytt språk (tyska, spanska eller franska). Den gruppen var inte bra, i den gick det struliga elever som inte ville plugga.

På gymnasiet gick jag estetisk inriktning Dans (har dansat sedan sex års ålder). Vi var 60 elever. Dansen gick bra och det var bra med en liten mattegrupp, då gick det framåt. Under två och ett halvt år reste jag, jobbade i butik och var danslärare och deltog i SM, Nordiska mästerskapen och kom där på andra plats.

Nu går jag femte terminen på 3,5 års utbildning till lärare på Mälardalens Högskola.

Jag fick min diagnos, dyslexi sommaren 2008. Den gjordes på Läs- och Skrivcenter i Eskilstuna. Det var skönt att få det på papper, så jag kan lämna det till lärare. Det var ändå hårt att få veta att det var så illa som det var. Min bror har också dyslexi.

En del lärare lämnar ut kopior på overhead, om jag hör av mig tre veckor innan en tenta.

På högskolan finns en sal med en del hjälpmedel, men en behörig lärare måste låsa upp. Där är det även för rörigt. Salstentor betyder lugnare rum. Jag får kolla texten flera gånger, det är stressigt. Vid långa tentor 8.00-13.00 får jag en extratimme men andra personer stör.

När jag läser in litteratur delar jag upp texten, men missförstår lätt.

Vid diskussioner märker jag att jag inte har uppfattat allt. Det är jobbigt att alltid fråga.

Kompisarna läser en bok på två dagar. För mig tar det flera veckor. Jag läser inte skönlitteratur, det skulle ta tid från min fritid.

Jag läser aldrig texten på TV för då hänger jag inte med i vad som händer.

På lektionerna missar jag jättemycket, jag hör inte föreläsaren när jag antecknar.

Vet ibland inte ens att man varit på föreläsningen!

Ibland antecknar jag ordagrant, även det som inte är viktigt. Orkar inte alltid föra anteckningar.

Hemtentor är jobbiga för jag vill inte besvära andra. Jag "tokskriver" de tre sista dyggen.

Känner panik och är ibland gråtfärdig.

Jag har snälla kompisar som ställer upp och läser högt för mig men det är såklart jobbigt för de att läsa högt så långa stycken.

Projektet startar!

Skoldatateket gjorde en genomgång med de alternativa hjälpmedel som skulle användas, Z-pennan och ClaroRead:

- Kompisar för anteckningar med Z-pennan. Den handskrivna texten förs över till datorn och konverteras till wordtext
- Texten läses upp med talsyntesen ClaroRead
- Kan läggas på mp3
- Scannar in text / prov
- Får det uppläst

Våra förhoppningar var att det skulle bli:

- Skillnader i tidsvinst
- Skillnader i nerlagt arbete vid inläsning av litteratur
- Skillnader vid lektioner/föreläsningar/tentor

Dessutom blir det en bonus för kompisarna att få alla sina anteckningar snyggt och prydligt sparade i olika worddokument, lätta att tyda och att hitta.

Vi gjorde några enkla lästester på Skoldatateket och de visade på godkänd stavning, men läsförståelsen var inte bra.

Våren 2010

Stina berättar:

Allting har fungerat mycket bra rent tekniskt även om det var mycket att lära sig i början. Det hände också att jag glömde bort att ta med hjälpmedlen men nu har det blivit en vana. Kompisen antecknar och nu kan jag koncentrera mig på att lyssna på lektionerna och är nu mer aktiv vid diskussioner. Jag hinner hänga med på ett annat sätt och det blir mera avslappnat. Förr skrev jag ner precis allt ordagrant och var rädd för att missa någonting viktigt. Jag fick ont i handen så då blev det uppehåll i anteckningarna. Det var också jobbigt att läsa anteckningarna. Kompisarna kunde undra om de varit på samma föreläsning. Nu jag kan förbereda mig bättre genom att ha lyssnat till texten som vi får innan föreläsningar. Då kan jag vara med och diskutera på ett annat sätt.

Jag använder SpellRight och ClaroRead i engelskan då vi läser och skriver texter. Reflektionsuppgifter ska skrivas på 20-25 sidor. Nu kan höra vad jag skrivit själv och det blir bättre texter. Talsyntesen i engelskan är jättebra, jag hade inte klarat det annars. SpellRight är bra med bla synonymer. Nu hör jag punkt o komma. Jag var orolig för engelskan tidigare men nu går det jättebra. Har fått 7,5 högskolepoäng!

När jag använder Internet lyssnar och förstår jag bättre de texter och fakta jag sökt och sparat ned. Ibland scannar jag längre texter och har även mailat ljudfiler.

Nu blir det mindre ansträngning för mina kompisar, de fick mer ansvar förr. Det kunde vara jobbigt för dem att läsa högt så mycket text och svårt med tid.

De hjälper mindre, men det ger mycket mer!

Jag blir mer självständig och det känns bra för mig. Nu kan vi lyssna tillsammans, stanna upp och diskutera.

Jag har klarat alla poäng, har inga kompletteringar som förut. Känner mig inte lika stressad längre utan är lugn och strukturerad. Det har blivit bra och effektiv pluggtid.

Under praktiken har jag använt pennan själv, särskilt med att skriva loggbok och det har fungerat mycket bra. Jag har sedan i datorn rättat texten.

Problemet är att dyslexi inte syns utanpå, jag hade hellre haft ett extra finger. Jag måste informera om det så ofta och det kan vara jobbigt.